

**АРТИКУЛЯЦІЙНО-ДИКЦІЙНІ ВПРАВИ ЯК ЗАСІБ УСУНЕННЯ ВАД
ВИМОВИ У ДІТЕЙ**

*Гни дерево, поки молоде,
Вчи дитя, поки мале
(Народна мудрість)*

Найбільш загальними та необхідними умовами продуктивної психічної діяльності особистості є мова, мовлення та спілкування. З одного боку вони пронизують усе життя людини і забезпечують можливість задоволення її пізнавальних і суспільних потреб, а з іншого – є засобами реалізації внутрішнього світу та можливостей особистості.

Часто батьки із запізненням помічають у формуванні мовленнєвих навичок своїх дітей. Виходячи з досліджень науковців діти у визначені терміни досягають відповідного рівня розвитку. У деяких малюків мовлення розвивається швидко і вже у півтора роки вони будують фрази, інші ж досягають цього рівня тільки у три роки, а то і пізніше, тому психолого-педагогічне вивчення мовленнєвих порушень містить у собі аналіз норми розвитку дітей дошкільного віку та затримку або порушення у дітей. Які мають загальне недорозвинення мовлення. Виходячи з цього можна вже планувати адекватні методи корекції на заняттях музики, зокрема на етапі розспівування голосового апарату.

У науковому світі є багато свідчень тому, що діти через роки впізнають колискові пісні, які виконувалися для них, коли вони були ще в утробі матері. Це говорить про те. Наскільки корисне для розвитку слухових здібностей і нервової системи дитини виконання дитячих пісень. Згідно з дослідженням ембріологів, вухо – найперший орган, який формується у ембріона, з цієї миті починає складатися його «звукова пам'ять», що підвищує здатність розрізняти звуки після народження.

Розглядаючи методи усунення вад вимови у дітей доцільно згадати такий стародавній метод зцілення як – тонування – спів одного звука протягом довгого часу. Вимовляння приголосних звуків – гудіння, дзижчання або муркотання підійдуть при вирішенні мовних проблем, а спів на «морморандо» - швидко відновить нормальні голосові функції.

Для максимального розвитку вокальних здібностей і їх терапевтичного потенціалу слід спробувати зайнятися з дітьми музичними вправами по розслабленню, звільненню від напружень викликаним фізичним і емоційним стресом, бо голос – природний цілющий інструмент. В сучасності – терапевтичний ефект вокалізації знаходить наукове тлумачення і розділяється на три основні процеси:

- фонація або звукоутворення;
- резонанс або гармонічне посилення звука;

- артикуляційно-дикційне оформлення і подача вокальних звуків у лінгвістичних формах.

Мета артикуляційно-дикційної гімнастики – розвиток рухливості органів мовленнєвого апарату, відпрацювання правильних повноцінних рухів та артикуляційних органів. Розспівки на голосні та приголосні букви-звуки потрібно виконувати перед дзеркалом, щоб дитина бачила і обличчя педагога, і своє обличчя, та могла контролювати виконання вправ. Завдання педагога полягає також у сприянні гарному настрою дитини під час співу, у жодному разі не сварити дитину, якщо у неї щось не виходить, бо це може призвести до того. Що дитина взагалі відмовиться виконувати вправи. На початку роботи може відчуватись напруженість рухів органів мовлення, але поступово вона зникне і рухи автоматизуються.

Отже, рання діагностика та своєчасна музично-логопедична допомога дітям із загальним недорозвиненням мовлення в дошкільному віці є дуже важливим етапом у загальному процесі виховання та навчання і запобігає затримці інтелектуального розвитку, яка неминуха за тривалої відсутності мовленнєвого спілкування.

УДК 378.015.31:159.9:37.011.3-015«312»

К.Я.ЛАБОШ, М.В.ГОРВАТ
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Дослідження проблеми формування у майбутніх вчителів психологічної готовності до педагогічної діяльності яскраво відображено у наукових пошуках А. Г. Ахтарієвої, М. Д. Белей, Л. О. Гапоненко, Л. В. Долинської, А.В. Зосімовського, Т. В. Іванової, Я. Л. Коломенського, Л. В. Кондрашової, Г.С. Костюка, В. А. Крутецького, М. В. Левченко, А. Ф. Ліненко, С.Д. Максименка, Д. Ф. Ніколенка, Л. Э. Орбан, О. І. Пенькової, М.В. Чепелевої та ін.

Широка демократизація суспільних процесів, соціально-економічний розвиток України докорінно змінила ціннісні критеріальні підходи до системи національної освіти. В умовах розбудови сучасної освіти особливого значення набуває проблема формування професіоналізму особистості та діяльності майбутнього педагога. Цей процес відбувається під впливом ряду об'єктивних (якість одержаного виховання, самовиховання і освіти на всьому педагогічному маршруті з дитинства у професію, соціально – економічні умови життя й діяльності, стан психолого–педагогічної науки) і суб'єктивних чинників (талант і здібності студента, його спрямованість, відповідальність, компетентність, майстерність чи умілість при розв'язання психолого-педагогічних задач). Закон України «Про освіту», цільова комплексна програма «Вчитель» та ін. поставили перед вищими педагогічними закладами освіти серйозні вимоги щодо професійної підготовки сучасного вчителя [3]. У зв'язку з цим змінюються і